

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурса за заемане на академична длъжност „Доцент”
по професионално направление 5.13 “Общо инженерство”,
учебна дисциплина „Мениджмънт на качеството“
към катедра „Индустириален мениджмънт“, МТФ, ТУ-Варна,
обявен в ДВ бр. 48/24.06.2016 г.

Кандидат: ас. д-р Красимира Атанасова Димитрова

Рецензент: проф. д-р инж. Огнян Димитров Андреев, ръководител на катедра
„Икономика, индустриален инженеринг и мениджмънт“, СФ,
Технически университет – София

Основание за настоящата рецензия е заповед № 566/26.09.2016 г. на Ректора на Технически университет – Варна.

1. КЛАСИФИКАЦИЯ НА ТРУДОВЕТЕ НА КАНДИДАТА СЪГЛАСНО ПРЕДСТАВЕНИЯ „СПИСЪК НА ТРУДОВЕТЕ“

За участие в конкурса кандидатът ас. д-р Красимира Атанасова Димитрова е представила общо 28 труда. Приемам, че те са в областта на конкурса и по същество може да бъдат класифицирани както следва:

- **Монография** – 1 бр., самостоятелна [публ. Г1];
- **Студия** – 1 бр., самостоятелна [публ. А1-4];
- **Статии в научни списания** – 5 бр., от които 4 самостоятелни (3 в чужбина) [публ. А1-2, А2-1, А2-3 и Б1-1] и 1 в съавторство (в чужбина) [публ. Б2-1];
- **Доклади на конференции и научни форуми** – 18 бр., от които 9 самостоятелни (2 в чужбина) [публ. А1-3, А2-2, А3-1, А3-2, А3-3, А3-4, Б2-3, Б3-4 и Б3-5] и 9 в съавторство (3 в чужбина) [публ. А1-1, А2-4, А3-5, Б2-2, Б2-4, Б3-1, Б3-2, Б3-3 и Б3-6];
- **Учебници и учебни пособия** – 3 бр. в съавторство [публ. В1, В2 и В3].

Предложено е трудовете да бъдат разделени на следните 4 групи:

- **Група А** – 13 публикации, представени като равностойни на монографичен труд за участие в конкурса, обединени под заглавието „Мениджмънт на качеството и управление на проекти“ (*по изискване – 10*). От тях самостоятелни – 10 (*по изискване – 2*);
- **Група Б** – 11 публикации извън Група А (*по изискване – 10*). От тях – статии в рецензирани списания – 2 (*по изискване – 5*), в т.ч. самостоятелна – 1 (*по изискване – 2*);
- **Група В** – 3 бр. учебни пособия (*по изискване – 1*);
- **Група Г** – „Книги“ – 1 бр. монография.

За обект на настоящата рецензия приемам 24 от публикациите, тъй като монографията и трите учебни пособия са рецензирани (2 от учебните пособия – от мен).

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И НАУЧНО-ПРИЛОЖНАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Може да се обобщи, че публикациите на кандидата за академичната длъжност „Доцент” са в областта на професионалното направление на конкурса. Те могат да бъдат обособени в следните главни **тематични направления**:

- „Мениджмънт на качеството“ [А1-1, А1-2, А1-3, А2-1, А2-2, А2-3, А2-4, А3-3, А3-4 и А3-5];
- „Управление на проекти“ [А1-4, А3-1, А3-2 и Б3-1];
- Общо по „Организация и управление на производството“ [Б1-1, Б2-1, Б2-2, Б2-3, Б2-4, Б3-2, Б3-3, Б3-4, Б3-5 и Б3-6].

Освен посоченото по-горе, от представените справки за научноизследователската и приложна дейност на д-р Димитрова е видно, че тя е взела участие и в 4 научноизследователски проекта към НИС на ТУ-Варна, както и в 5 „външни“ проекта, 4 от които – по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Внимателното запознаване с представените от д-р Димитрова материали ми дава основание да кажа, че нейната научноизследователска и научно-приложна дейност се отличават с осведоменост и логичност, което ми дава основание да дам добра оценка на научноизследователската и научно-приложната дейност на кандидата.

Главното, което характеризира кандидата за академичната длъжност „Доцент”, е големият практически опит – д-р Димитрова е работила като: технолог във „ВАМО“ АД – Варна, мениджър по качеството в „PROGRESO BULGARIA” SA, консултант по разработване, внедряване, оценка и сертифициране на системи за управление на качеството към „ИнтерКИТ Консулт“ ЕООД – Варна. Натрупаният богат практически опит ѝ дава възможност да онагледява и обвързва преподавания материал с конкретни казуси и проблеми от практиката и по този начин да бъде много по-полезна за студентите, а нейните лекции и упражнения – с по-високо качество.

3. ОЦЕНКА НА ПЕДАГОГИЧЕСКАТА ПОДГОТОВКА И ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Д-р Красимира Димитрова работи като асистент в катедра „Икономика и мениджмънт“ на ТУ-Варна от 2010 г. Води лекции и упражнения по дисциплини, които са в областта на конкурса: „Управление на качеството“, „Управление на проекти“, „Производствени технологии“, „Индустриален инженеринг“, „Производствен мениджмънт“, „Икономически анализи на възобновяеми енергийни източници“, Екологичен мениджмънт“ и др.

Съавтор е на учебни пособия (наръчници) по „Иновационен мениджмънт и управление на качеството“, „Инженеринг и производствен мениджмънт“ и „Конкурентен инженеринг“. Те са предназначени за учебния процес в ТУ-Варна и отразяват съвременните изисквания за формиране на знания и умения у студентите, които те трябва да усвояват.

Внимание заслужават също така и приложените към документите по конкурса справки за разработените учебни програми и курсове, както и за водените и защитили дипломанти, членство в професионални организации и сертификати.

По мое мнение педагогическата подготовка и дейност на кандидата са на добро професионално ниво и отговарят на изискванията за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

4. ОСНОВНИ НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Считам, че приносите на кандидата биха могли да се отнесат към следните групи:

4.1. Доказване с нови средства на съществени нови страни в съществуващи научни направления, проблеми и др.

По своя характер те може да бъдат разделени на научни, научно-приложни и приложни. По-долу предлагам своето виждане за тяхната по-подходяща и адекватна редакция и класификация:

4.1.1. Научни приноси:

- (1) На базата на задълбочен анализ е изяснена същността на теоретичните основи на градската логистика като нов подход за решаването на проблемите с трафика в градски условия [А3-3];
- (2) На базата на теоретичен анализ на добрите практики за ефективно управление на проекти е предложена концептуална рамка на методика за управление на изискванията и измененията в проекта, представляващи неделима част от жизнения му цикъл [А1-4];
- (3) Направен е задълбочен анализ на иновационна политика на Българското правителство по отношение на технологичните иновации на МСП и е изследвана политиката на ЕС, интегрирана в икономическите дейности в страната. На базата на изследвания чужд опит, свързан с технологичните иновации, е предложена авторска концепция за повишаване ефективността на политиката, следвана в България [Б2-1];
- (4) На основата на системната класификация на подходите към методиката за проектиране е създадена обобщена класификация на видовете проектиране с цел осигуряване на процеса по разработването на концепцията на проекта [Б3-1].

4.1.2. Научно-приложни приноси:

- (1) Анализирани са концепцията за култура на качеството в контекста на организационната култура и е изяснена ролята ѝ за тяхното устойчиво развитие чрез прилагането на тоталното управление на качеството [А2-4];
- (2) На основата на теоретичните постановки и стандарти, както и на добрите практики, прилагани при изпълнението на различни видове проекти, е представена логиката и последователността от действия, свързани с контрола на качеството в проекта [А3-4];
- (3) Изследвана е ключовата роля на безопасността в областта на проектирането, производството и експлоатацията на индустриални съдове под налягане за създаването на междуфирмено доверие, както и за спечелване на доверието на потребителите. Анализирани са ASME Boiler and Pressure Vessel Code, ASME Code Symbol Stamps, PED, European Codes. Направени са изводи и заключения за предимствата на сертификацията по тези стандарти за документиране на качеството и за превръщането на качеството в гаранция за успеха на компаниите чрез: ориентация към клиента; конкурентоспособност; надеждност; загриженост; осъзнаване важността на качеството; прозрачност; здравина и ефективност [А1-2].
- (4) Анализирани и систематизирани са основните съществуващи методи за изпитване на пластмаси. Изследването има важно научно-приложно значение при приложението на пластмасите в различните индустриални области [А1-3];

- (5) Проведено е тригодишно (2010 ÷ 2012 г.) авторско изследване, свързано със сертифицирането на европейските фирми, произвеждащи индустриални съдове под налягане, в съответствие с изискванията на ASME Boiler and Pressure Vessel Code. Анализирани основните тенденции за разглеждания период. Анализирана е ситуацията в Европа и страните с най-много сертифицирани компании по ASME Boiler and Pressure Vessel Code. Всички европейски фирми, работещи в тази област са систематизирани по вид, брой сертификат и техните номера [A2-1];
- (6) Анализирани са съществуващите методи и добри практики за управление на качеството на проекта с цел да се предложи методика за оценка на състоянието му по отношение на качеството във всеки един етап от жизнения му цикъл. Разработена е методика, базираща на предимствата на анализирани в обзорния анализ методи. Методиката е апробирана за управление на качеството на реален проект, изпълняван в ТУ-Варна [A2-2];
- (7) На основата на проведено изследване и задълбочен анализ на стандартите от серията ISO 9000 е предложена методика за самооценка на зрелостта на производствени и непроизводствени организации и тяхното устойчиво развитие. Методиката е апробирана в ТУ-Варна [A2-3];
- (8) Анализирани и систематизирани са елементите за оценка на процесите, включени в системата за управление на ТУ-Варна в съответствие на процесния подход изискван от БДС EN ISO 9001-2008. Представен е подход за управление на университета въз основа на циклично оценяване на състоянието и периодично планиране за подобрене на системата за управление [A3-5];
- (9) Направен е обзор на някои от основните методи, използвани за идентифициране на опасностите и опасните ситуации, касаещи технологиите и производственото оборудване, параметрите на работната среда, трудовия процес и възникването на пожар. Анализирани са същността и прилагането на методите като инструментариум за оценка на риска [B3-2];
- (10) Разработена е методика за анализ на характеристиките на основните и спомагателните работни дейности, технологии, суровини и произвежданите продукти, производствени звена и работни места, високо-рискови работни съоръжения, оборудване и др. в производствените предприятия [B2-3];
- (11) Направен е анализ на възможностите за устойчиво развитие на индустриалните зони и за намаляване на екологичните рискове на територията на община Варна. Анализирана е екологичната обстановка в индустриалните зони по отношение на въздух, повърхностни води, строителни, производствени и опасни производствени отпадъци. Изведени са основни приоритети за устойчивото развитие на индустриалните зони като територии с потенциални екологични рискове [B2-4];
- (12) Анализирани са възможностите за прилагане на Балансираната система от показатели за ефективност в стратегическото управление на компаниите, независимо от предмета им на дейност и осигуряването на нов подход за реализация на техните стратегии. Значимостта на изследването се изразява в подобряване на способността на компаниите да прогнозира резултатите използвайки изпреварващи индикатори, причинно-следствени връзки и симулации на процеси [B3-6];
- (13) Анализирани са възможностите за прилагане на различни концепции за управление на логистичните системи и веригите за доставки с цел да се помогне за преодоляване на недостатъците в управлението им [B3-4];
- (14) Анализирани са проблемите, свързани с осигуряването на ефективното движение

на материалните потоци вътре и извън компаниите. Разгледани са някои добри световни практики, свързани изграждането на ефективни стратегии за ограничаване на компонентите в конструктивно сложни продукти с цел ограничаване на продуктовата им гама. Предложените решения са напълно приложими в условията на българските компании [Б3-5].

4.2. Приноси за внедряване (приложни)

По-долу предлагам своето виждане за по-подходящата и адекватна редакция и на приложните приноси в публикациите на кандидата:

- (1) Направен е анализ на формирането на информационните потоци и документооборота при конструктивно-технологичната подготовка на производствения процес на дизелови двигатели във фирма „ВАМО“ ЕОД – Варна. Обоснована е необходимостта от изграждане на единна информационна база, която да обслужва максимален брой звена в рамките на нова интегрираща информационна система, която да обхване внедрените вече програмни продукти, да осигури бързи и ефективни комуникации в рамките на фирмата и извън нея в синхрон с времето и с изискванията на международните стандарти [А1-1];
- (2) Направен е преглед на основните практики, използвани в методиката PRISM за планиране на проекта [А3-1]. Проучено е практическото прилагане на структурна методология PRISM за планиране на инженерни проекти и използването ѝ като база за обучение на специалисти в областта на управлението на проекти, обхващаща управлението на проекта с фокус върху жизнения му цикъл и аспектите на устойчивостта на неговите резултати [А3-2];
- (3) Представени са добри практики на взаимодействие между онлайн социални мрежи и уеб-блогове. Показани са предимствата и недостатъците на всяка от представените практики. Изследвано е влиянието на онлайн социалните мрежи за насърчаване на уеб-блога на „СМР Consulting Ltd“ [Б2-2].

5. ЗНАЧИМОСТ НА ПРИНОСИТЕ ЗА НАУКАТА И ПРАКТИКАТА

Споделям мнението, че в представените научни трудове и документи на кандидата се съдържат научни, научно-приложни, приложни и учебно-методически приноси. Моето становище е, че те са значими за науката и практиката. С тях се обогатяват съществуващите знания по организация и управление на производството и по-специално по професионалното направление и учебната дисциплина на конкурса. Поради това смятам, че необходимите показатели и критерии за заемане на академичната длъжност „Доцент“ са спазени.

Към документите по конкурса не са приложени такива за изобретения и внедрявания на научни постижения. Не са представени и документи за реализиран икономически ефект, но от общата ми оценка и от запознатостта ми с кандидата мога да направя извода, че има налице ефект за практиката.

Не е представена и справка за забелязани цитирания.

6. ОЦЕНКА В КАКВА СТЕПЕН ПРИНОСИТЕ СА ДЕЛО НА КАНДИДАТА

Формулираните в рецензията приносни моменти намирам за лично дело на кандидата с научна, научно-приложна и приложна полезност.

От представените трудове става видно, че д-р Красимира Димитрова има водеща позиция в голяма част от тях, което ми дава основание да приема нейния съществен личен принос.

7. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Направеното проучване на научните трудове на д-р Димитрова ми дава основание да кажа, че в тях няма съществени пропуски или допуснати противоречия.

Въпреки общото положително впечатление от тях, могат да бъдат посочени някои бележки и препоръки, които не намаляват тяхната стойност:

- На първо място мисля, че при групирането на публикациите в групи А, Б, В и Г е допусната грешка, която е в ущърб на кандидата – след като според изискванията на Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности в Технически университет – Варна е достатъчно в Група А да бъдат посочени 10 труда, от които – 2 самостоятелни, трите статии в научни списания [публ. А1-2, А2-1 и А2-3] могат да бъдат част от Група Б, където изискването за 5 статии, от които 2 самостоятелни, ще бъде вече изпълнено. Също така, съгласно посоченото обединяващо заглавие за равностойните на монография научни трудове, публикация Б3-1 би била съвсем на място в Група А, с което броят на публикациите в групата ще бъде 11;
- По мое мнение би било добре общото заглавие, което обединява публикациите в Група А, да бъде прецизирано, тъй като понастоящем то всъщност говори за две отделни тематички в групата;
- Препоръчвам кандидатът да фокусира вниманието си върху публикации в научни списания с импакт фактор.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основа на посоченото до тук оценката ми за научната продукция на кандидата, за приносите и тяхното значение за науката и практиката, както и за изследователската и педагогическа дейност, е висока. Ас. д-р Красимира Атанасова Димитрова отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „Доцент“, спазени са и основните показатели и критерии за това.

Въз основа на горното намирам за основателно да предложа на уважаемото жури ас. д-р Красимира Атанасова Димитрова да заеме академичната длъжност „Доцент“ в професионално направление 5.13 “Общо инженерство”, дисциплина „Мениджмънт на качеството”.

София, 11.11.2016 г.

Рецензент:

(проф. д-р инж. О. Андреев)